

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 1, Article Number: 1C0347

EDUCATION SCIENCES

Received: October 2010

Accepted: January 2011

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Ahmet Kara

Eyüp İzci

Fatih Murathan

Adiyaman University

akara44@gmail.com

Adiyaman-Turkey

**BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENLERİN SERBEST ZAMANLARINI DEĞERLENDİRME
ALİŞKANLIKLARI VE ÖĞRENMEYE İLİŞKİN TUTUMLARI**

ÖZET

Bu çalışmada İlköğretimde görev yapan Beden Eğitimi öğretmenlerinin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları ve öğrenmeye olan tutumları incelenmiştir. Araştırma, Elazığ, Bingöl ve Adiyaman illerinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 76 bayan ve 131 bay beden eğitimi öğretmeni üzerinde yürütülmüştür. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 15.00 paket programı kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesi sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları ve öğrenmeye ilişkin tutumları arasında anlamlı farklar bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Serbest Zaman, Beden Eğitimi Öğretmeni,
Öğrenmeye İlişkin Tutumlar,
Serbest Zaman Değerlendirmesi, İlköğretim

**THE HABIT OF THE EVALUATION OF THE FREE TIME AND THE ATTITUDES TOWARD
LEARNING OF THE PHYSICAL EDUCATION TEACHERS**

ABSTRACT

The present study deals with free time activities habits of Physical Education Teachers employed at primary schools and their attitudes towards learning. 76 female and 131 male teachers employed in Elazığ, Bingöl and Adiyaman participated in the study. Data collected from the study were analyzed in SPSS 15.00. As a result of the data analysis, significant differences were found out between the free time activities habits of Physical Education Teachers and their attitudes towards Learning.

Keywords: Free Time, Physical Education Teachers,
Attitudes Towards Learning, Evaluation of Free Time,
Primary Education

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

Serbest zaman kavramı; kullanıldığı kültür ve tarihle yakından ilişkilidir ve bu nedenledir ki, sadece günümüz modern toplumlarına özgü bir kavram olmayıp, kökeni antik çağlara kadar uzanmaktadır. Serbest zamanın değerlendirilmesi konusu, günümüzde tüm toplumların ortak sorunu haline gelmiştir (Tezcan, 1976). Çünkü günümüz toplumlarında çalışma saatleri giderek azalmakta ve insanların serbest zamanları artmaktadır. Özellikle son yüzyıl içinde teknolojinin gelişmesiyle birlikte, üretimdeki büyük artış ve çalışma zamanı kurallarının değişmesi gibi faktörler insanlara daha fazla kullanılabilecekleri serbest zaman imkânı yaratmıştır (Süzer, 1997: 2; Güngörmüş, Yetim ve Çalık, 2006).

Serbest zaman değerlendirme faaliyetleri, kişiye farklı düzeylerde güven duygusu kazandırmakta, saygınlığını ve yaratıcılığını arttırmakta, ayrıca kendini gerçekleştirme katkısında bulunmaktadır (Köknel, 1999: 186). Öğrencilerin serbest zamanlarına yön verilerek, olumlu gelişmeler sağlanması gerekmektedir. Aksi halde, etkili şekilde değerlendirilmeyen, serbest harcanan zaman hem bireye hem de topluma zarar vermektedir (Seçgin, 1996: 3). Tezcan'a göre (1976) serbest zaman etkili kullanılmadığında bireyin sağlığı, ailevi, mesleki ve sosyal yaşamı bozulur hatta yurttaşlık bilinci de olumsuz etkilenir.

Serbest zamanlarda yapılan etkinlik gönüllülüğe ve isteğe dayanmaktadır. Serbest zamanda yapılan etkinlik dinlenme, rahatlama, bilgi ve görgü arttırma, psikolojik, fizyolojik ve ahlaki doyumu gerçekleştirme, topluma hizmet etme, yaratıcılığını geliştirme gibi faaliyetlerle herhangi bir çıkar amacı gütmemek üzere gerçekleştirilen uğraşlardır (Güngörmüş, Yetim ve Çalık, 2006). Serbest zaman etkinliği kişinin hem kendisi hem de başkaları için bütün zorluklardan ve sıkıntılardan kurtulduğu, en önemlisi kendi isteğiyle seçeceği bir etkinlik ile uğraşacağı zamandır (Tezcan, 1976).

Eğitim ise yetiştirilen bireyin topluma ekonomik ve siyasal bakımdan verimli ve yararlı birey olmasını teşvik ve rehberlikle görevli bir süreçtir. Bünyesinde barındırdığı birçok alt basamakla birlikte eğitim ile serbest zaman eğitimi benzer özellikler göstermektedir (Tezcan, 1976). Ancak eğitim daha geniş kapsamlıdır. Eğitim, bireyin davranışında kendi yaşantısı yoluyla ve amaçlı olarak istedik değişme meydana getirme sürecidir (Senemoğlu, 2004). Serbest zamanların etkili biçimde değerlendirilmesi de eğitimin genel amaçları içerisinde yer alır. Hatta serbest zamanlarında spor yapan öğretim elemanlarının dinlendikleri, sağlık durumlarını ve iş verimlerini olumlu yönde etkilediği gözlenmiştir (Güngörmüş, Yetim ve Çalık, 2006). Gerek öğrenciler gerekse de öğretmenler, ülkemizde serbest zaman değerlendirmeye ilişkin herhangi bir eğitim ve öğretim yapılmadığından serbest zamanlarını verimli kullanamamaktadırlar. Oysa Tezcan'ın 1976'da serbest zaman eğitiminin bir yaşam felsefesi olması gerektiği ifade etmiş, aradan geçen 35 yıla rağmen ülkemizde yerleşmiş bir serbest zaman alışkanlığı mevcut değildir. Serbest zaman ile boş zaman kavramlarının bile hala birbirinin yerine kullanıldığı görülmektedir.

İnsanların serbest zaman davranışları, işlevsel açıdan iki güdülenme gücünün aynı anda etkisi altında kalmaktadır. Bu güdülenmelerden ilki, günlük yaşamın tek düzeliğinden, sıradanlığından, çevreden ve ilişkilerden uzaklaşmaktır. Diğeri ise, serbest zaman etkinliklerine katılarak kendini belirleme, etkin olma, üstünlük, mücadele, öğrenme, keşif, rahatlama gibi kişisel, toplumsal iletişim gibi psikolojik ödül beklentisi ile güdülenmesidir.

Bu sebeple bireyleri serbest zaman etkinliklerine yönelten etken hem psikolojik hem de fizyolojik ihtiyaçları olabilir. Bu konuda Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Yaklaşımı önemli görülebilir. Maslow'un İhtiyaçlar Hiyerarşisi Yaklaşımı en alt düzeyden yukarı doğru hiyerarşik olarak sıralanan beş ihtiyaç kategorisi öngörmektedir. Bunlar; temel fizyolojik ihtiyaçlar, güvenlik ihtiyaçları, sosyal ihtiyaçlar, saygı görme ihtiyacı ve kendini gerçekleştirme ihtiyacıdır (Yeşilyaprak, 2008). Bu ihtiyaçlardan fizyolojik ve güvenlik ihtiyaçlarını takip eden psikolojik ve sosyolojik ihtiyaçlar konumuz olan serbest zaman kavramı içerisinde değerlendirilmelidir. Yukarıdaki açıklamalardan da görüldüğü gibi serbest zaman etkili ve verimli değerlendirilmedikçe Maslow'un psikolojik ve fizyolojik ihtiyaçlarının ötesinde yer alan ihtiyaçların giderilmesinde ve sonuçta kendini gerçekleştiren bir toplumun oluşması beklenemez. Dalkıran ve arkadaşları (2004) serbest zamanın etkili ve verimli kullanılması günümüz formal eğitimin vazgeçilmez bir ilke olarak ele almaktadırlar. Bu çalışmanın önemli amaçlarından biri de beden eğitimi öğretmenlerinin serbest zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini belirlemek ve öğrenmeye, çevreye uyum, toplumu geliştirme konusunda öncülük yapabilme durumlarını ortaya koymaktır.

Ülkemizde boş zaman uğraşları arasında yer alabilecek beden eğitimi, resim, müzik ve el sanatları gibi alanlar okullarımızdaki ders programlarında haftada bir saat gibi çok sınırlı bir zaman dilimine sıkıştırılmış olarak yer almaktadır. Üstelik bu derslere diğer dersler kadar önem verilmediğini uygulamalardan gözlemlenmektedir. Dalkıran ve arkadaşlarının (2004) yaptıkları çalışmanın sonucuna göre ders dışı etkinlikler özel okullarda öğrencilerin sağlık, sosyal ve kültürel gelişimlerini sağlamak amacıyla değerlendirilirken devlet okullarında bu etkinliklerin öğrencilerin "at yarışı" gibi yetiştirilmeleri için kullanılmaktadırlar. Oysa serbest zaman ders ve derslerle ilgili harcanan zamanın dışında olan, değerlendirilmesi isteğe bağlı olan zamanı ifade eder. Kısaca serbest zaman her açıdan sağlıklı toplumların oluşturulmasında kilit taşı görevini görmektedir. Serbest zamanı etkili değerlendiren toplumlarda ahlaki, sosyal ve değerler karmaşalarının yaşanması güç olur çünkü insanlar kendini gerçekleştirmiş olacaklardır.

İnsanların serbest zamanlarında yaptıkları tüm işler serbest zaman değerlendirmesi olarak kabul edilmektedir. Çünkü serbest zaman faaliyetlerinin bazıları toplum tarafından serbest harcanan veya serbest geçirilen zaman olarak düşünülmektedir. Serbest zaman bütün kötülükleri doğuran temel neden olarak kabul görmektedir. Değerlendirilemeyen serbest zamanlar bireyde sıkıntı yaratır. Gençlerin olumsuz zararlı arkadaş grupları içine girmelerine kahveye oyun salonlarına gidip kumar oynamalarına, alkol, uyuşturucu madde kullanmalarına, ruhsal bozukluklara, hastalıklara, türlü suçlara neden olur (Güngörmüş, Yetim ve Çalık, 2006).

Geleneksel olarak toplumlar çalışma hayatındaki verimliliği toplum sorunu, serbest zamanı ise kişisel tercih ve sorun olarak görmüştür. Serbest zaman sırasında geliştirilen zihniyet ve yetenekler sadece birey için değerli olmayıp aynı zamanda bireyin bir parçası olduğu ve iş yaşamını da etkilediği için toplum açısından da önemlidir. Gelişmiş ülkeler bu durumu göz önünde bulundurarak, bireylerinin serbest zamanlarını daha iyi değerlendirmeleri için çok farklı imkânlar geliştirmekte ve bunu topluma sunmaktadırlar. Günümüz toplumların refah ve kültür düzeylerinin bir göstergesi olarak anlam kazanan sportif, sosyal ve kültürel yaşam giderek önem kazanmaktadır.

Özellikle ülkemizde özel okullar son zamanlarda yaz kamplarında, ya da yaz okullarında serbest zamanı etkili değerlendirilmesini sağlayan sportif, kültürel ve sanatsal etkinliklere de yoğun olarak yer vermektedirler. Ayrıca serbest zaman değerlendirilmesi bireyin zevk aldığı bir alanda yeteneklerini geliştirmesi olarak ele alınmaktadır. Clinton saksofon çalmaktadır, Fransa'nın eski cumhurbaşkanı Mitterand iyi bir yazar, Rusya devlet Başkanı Putin iyi bir judocu, R. T. Erdoğan ise futbolcu yeteneği ile tanınmaktadırlar. Bir başka deyişle "başarılı bir insanın arkasında bir eş", geçmişinde ve yanında etkili bir serbest zaman değerlendirmesi vardır.

Öğrenme bireyin farklılaşması, bilişsel, duyuşsal ve psikomotor alanlarda genelde olumlu yönde cereyan eden değişim olarak açıklanabilir. Çünkü herhangi bir konuyu öğrenen artık önceki durumdan farklı şekilde düşünür, davranır ve sahip olduğu değerleri farklılaşır. Bir başka açıdan öğrenme bireyin varlığını devam ettirirken karşılaştığı duruma uyum sağlayarak, bu durumun oluşturduğu farklılaşmayı, değişimi kendi lehine çevirme becerisi olarak açıklanabilir. Öğrenme aynı zamanda süreklilik de gerektirmektedir, çünkü iyi öğrenen, yeni olan bir durumda öğrendiğini değerlendirip duruma uyum sağlayandır.

Öğrenmenin bireyde oluşturduğu değişimin yanında, bu değişim küresel bir bilgi denizi meydana getirmekte ve insanoğlunun ürettiği bilgi miktarı hayata yeni başlayan nesiller için daha çok şey öğrenmeyi zorunlu kılmaktadır. Gelecek kuşakların öğrenmek zorunda olacakları bilgi miktarı günümüzde kıyaslamayacak kadar fazla olacaktır. Bu nedenle bireyin çevreye, uyum sağlamasında karşılaştığı problemi çözmesinde ve yeni gelişen değerleri anlamlı, yararlı ve doğru biçimde algılayabilmesinde öğrenme önemli bir beceridir.

Günümüzde okullar sadece öğrencileri sınavlara hazırlamak veya tamamen bilgiyle donatmak gibi kalıpların dışına çıkarak, kendi kapasite, ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirerek modern eğitimin gerektirdiği, öğrencide sosyal ve fiziksel gelişimi sağlamayı amaçlayan bir kurum haline gelmesi beklenmektedir. Bu amaçları içeren ders dışı etkinlikleri değerlendirme programlarıyla öğrencilere sorumluluk alma, birbirlerine hoşgörü olma ve kurallara uyma alışkanlıkları kazandırılması hedeflenmektedir (Dalkıran ve Diğerleri, 2004). Aynı zamanda bilgilerini genişletme, tarafsız ve rasyonel düşünme olanakları sağlanabilir. Böylece ders dışı etkinliklerine dinlendiricilik, eğlendiricilik yanında eğiticilik boyutu da getirildiği takdirde işlevsel bir anlam kazanır. Bu nedenle ders dışı etkinlikleri vakit öldürücü ve yıpratıcılıktan çok yapıcı, geliştirici ve üretken bir niteliğe sahip olmalıdır (Güngörmüş, Yetim ve Çalık, 2006).

Beden eğitimi ve sporla ilgili yapılan bilimsel toplantılarda; sporun en büyük kaynağı her seviyedeki okullar olarak görülmüş, sporun gerektirdiği disiplin ve anlayışın okul içinde olduğu, ders dışı spor etkinliklerine gereken önem verilmeden, bütün imkân ve destekler seferber edilmeden, sporun sağlıklı ve sağlam bir yapıya kavuşmasının mümkün olamayacağı vurgulanmıştır.

Yapılan bu araştırmada özellikle ilköğretim birinci kademe beden eğitimi dersini yürüten öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında serbest zamanlarını değerlendirme biçimleri açısından anlamlı farklılığın olduğu kaçınılmazdır. Çünkü serbest zamanını etkili ve verimli değerlendiren beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlar beslemeleri beklenmektedir. Yeni konular öğrenirken beden eğitimi öğretmenleri kaygı duymaktan çok öğrendiklerinin kendilerine yarar sağlayacağına inanmış olmalıdırlar.

Serbest zamanını etkili kullanma, beden eğitimi öğretmenin öğrenme ve öğretme alışkanlıklarını olumlu yönde etkileyeceği beklenmektedir.

1.1. Problem Cümlesi (Problem Sentence)

İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin, serbest zamanlarını değerlendirme biçimleri açısından öğrenmeye ilişkin tutumları nasıldır?

1.2. Alt Problemler (Sub-problems)

Araştırmanın probleminden hareketle aşağıdaki alt problemlere yanıt aranacaktır;

- İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında cinsiyetleri açısından anlamlı fark var mıdır?
- İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında kıdemleri açısından anlamlı fark var mıdır?
- İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında iş doyumunu açısından anlamlı fark var mıdır?
- İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde cinsiyetleri açısından anlamlı fark var mıdır?
- İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde kıdemleri açısından anlamlı fark var mıdır?
- İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında serbest zamanlarını değerlendirme açısından anlamlı fark var mıdır?

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bu çalışmada ilköğretimde görev yapan Beden Eğitimi öğretmenlerinin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları ve öğrenmeye olan tutumları incelenmiştir. Araştırma, Elazığ, Bingöl ve Adıyaman illerinde bulunan ilköğretim okullarında görev yapan 76 bayan ve 131 bay beden eğitimi öğretmeni üzerinde yürütülmüştür. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde SPSS 15.00 paket programı kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesi sonucunda beden eğitimi öğretmenlerinin serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları ve öğrenmeye ilişkin tutumları arasında anlamlı farklar bulunmuştur.

3. YÖNTEM (METHOD)

Araştırma tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Araştırmada ilköğretim birinci kademedeki beden eğitimi dersini yürüten öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirmeleri ve öğrenmeye ilişkin tutumları bazı değişkenler açısından incelenecektir. Araştırmada Adıyaman, Elazığ ve Bingöl illerinde görev yapan beden eğitimi öğretmenlerinin Kara (2010) tarafından hazırlanan "Öğrenmeye İlişkin Tutumlar Ölçeği" ve literatür taraması sonucu araştırmacılar tarafından geliştirilen serbest zaman değerlendirme ölçeğine verdikleri yanıtlarla öğrenmeye ilişkin tutumları serbest zaman değerlendirme alışkanlıkları belirlenmeye çalışılacaktır.

3.1. Evren ve Örneklem (Population and Sample)

Araştırmanın evrenini Adıyaman, Bingöl, Elazığ ve Malatya illerinde, 2009-2010 eğitim öğretim yılı 2. yarıyılından ilköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenler

oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise ilgili evrenden ulaşılan toplam 188 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %81.4'ü (153) bay, %18.6'sı (35) bayan, %22.9'u (43) 1 ile 5 yıl arası kıdeme, %56.9'u (107) 6 ile 10 yıl arası kıdeme, %20.2'si (38) 11 yıl ve üstü kıdeme sahiptirler. Örnekleme yer alan öğretmenlerin iş doyum düzeylerine baktığımızda %19.1'i (36) düşük, %70.7'si (133) orta düzeyde, %10.1'i (19) yüksek bir iş doyumuna düzeyine sahip olduğunu ifade etmişlerdir.

3.2. Veri Toplama Aracı ve Verilerin Toplanması (Data Collection Tool and Data Collection)

Araştırmada verilerin toplanmasında iki bölümden oluşan serbest zamanı değerlendirme alışkanlıklar ve öğrenmeye ilişkin tutumlar ölçeğinin kullanılmıştır. Kara (2010) tarafından geliştirilmiş "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeği" 40 maddeden oluşmakta olup, bireyin öğrenmeye ilişkin tutumlarını belirlemeye yöneliktir. Öğrenmeye ilişkin tutum ölçeği, Likert tipi bir ölçek özelliği taşımakta ve öğrenmenin doğasına ilişkin tutumlar, öğrenmeden beklentiler, öğrenmeye açıklık ve öğrenmeye ilişkin kaygılar olmak üzere dört alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte beşli derecelendirme ölçeği; tamamen katılıyorum: 5, çoğunlukla katılıyorum: 4; kararsızım: 3; kısmen katılmıyorum: 2; hiç katılmıyorum: 1 şeklinde kullanılmıştır. Olumsuz ifadeler tersinde kodlanmıştır. Ölçeğin ikinci bölümü ise literatür incelemesi sonucunda öğretmenlerin serbest zamanlarını nasıl değerlendirdiklerini belirlemek için oluşturulan kısım sekiz sorudan ibarettir. Son bölümde ise üç soruyla öğretmenlerin cinsiyetleri, kıdemleri ve iş doyum düzeyleri belirlenmiştir. Ölçeğin Adıyaman, Bingöl ve Elazığ illerinde, ilköğretim birinci kademe görev yapan 188 beden eğitimi öğretmenine uygulamasıyla, Bartlett's Test of Sphericity=4033.063, iç tutarlılık katsayısı Cronbach Alpha değeri 0.65, KMO değeri ise 0.72 olarak bulunmuştur. Bu değerlere bakılarak ölçeğin geçerli ve güvenilir bir ölçektir.

3.3. Veri Analizi Yöntemleri (Analyzing Data)

İlgili ölçek örneklem grubunda bulunan öğretmenlere uygulanmasıyla elde edilen veriler SPSS 15.00 (Statistics Packages For Socials Sciences) programında değerlendirilmiş olup, değerlendirmeler elde edilen bulguların bağımsız gruplar t testi ve tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) testlerine göre yapılmıştır. Ayrıca anlamlı farkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Bonferroni ve Kruskal - Wallis testlerine başvurulmuştur.

4. BULGU VE YORUMLAR (FINDINGS AND INTERPRETATION)

Araştırmanın bu bölümünde alt problemlere ilişkin bulgu ve yorumlar yer almaktadır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the First Sub-Problem)

Araştırmanın birinci alt problemi olan "İlköğretim birinci kademe beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında cinsiyetleri açısından anlamlı fark var mıdır?" probleminin yanıtlanması için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonucu aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 1'deki veriler incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenmeye ilişkin tutumlarında verdikleri yanıtların ortalamalarında cinsiyetleri açısından farklar görülmüştür. Söz konusu bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız

gruplar t testi sonucuna göre ölçeğin dört alt boyutunda da anlamlı farklar gözlenmiştir. Bay ve bayan öğretmenlerin öğrenmenin doğası ($\bar{X}_{\text{Bay}}=29.11$, $\bar{X}_{\text{Bayan}}=30.85$, $t=-2.65$, $p<0.05$), öğrenmeden beklentiler ($\bar{X}_{\text{Bay}}=37.19$, $\bar{X}_{\text{Bayan}}=39.74$, $t=-3.20$) ve öğrenmeye açıklık ($\bar{X}_{\text{Bay}}=40.11$, $\bar{X}_{\text{Bayan}}=47.74$, $t=-6.27$) boyutlarında ortalamalar arasında gözlenen farkların anlamlı olduğu bağımsız gruplar t testi ile belirlenmiştir.

Buna göre bayan beden eğitimi öğretmenleri öğrenmenin doğasını daha iyi anlamış, öğrenmeden beklentileri daha yüksek ve öğrenmeye daha açık oldukları görülmektedir.

Tablo 1. Öğretmenlerin cinsiyetleri açısından bağımsız gruplar t testi sonuçları

(Table 1. The outcomes of the independent t test according to the sexe of teachers)

	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenmenin Doğası	Bay	153	29.11	3.59	-2.65	.01
	Bayan	35	30.85	3.15		
Öğrenmeye ilişkin kaygı	Bay	153	39.41	8.27	7.26	.00
	Bayan	35	28.54	6.55		
Öğrenmeden beklentiler	Bay	153	37.19	4.17	-3.20	.00
	Bayan	35	39.74	4.51		
Öğrenmeye açıklık	Bay	153	40.11	6.55	-6.27	.00
	Bayan	35	47.74	6.17		

Sd= 186

Öğrenmeye ilişkin kaygılar boyutunda ise bay öğretmenlerin bayan öğretmenlerden anlamlı düzeyde daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları görülmektedir ($\bar{X}_{\text{Bay}}=39.41$, $\bar{X}_{\text{Bayan}}=28.54$, $t=7.26$, $p<0.05$). Buna göre herhangi bir öğrenme durumunda bay öğretmenlerin bayan öğretmenlerden daha tedirgin oldukları söylenebilir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the Second Sub-Problem)

Araştırmamızın ikinci alt problemi olan "İlköğretim birinci kademe beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında kıdemleri açısından anlamlı fark var mıdır?" problemin yanıtlanması için yapılan tek yönlü varyans analizi (One Way Anova) testinin sonuçları aşağıdaki tablolarda verilmiştir.

Aşağıdaki tablo incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerin kıdemleri açısından öğrenmeye ilişkin tutum puanlarının ortalamaları arasında farklar gözlenmiştir. Bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü Anova testinin sonuçları tablo 3'te verilmiştir.

Anova testinin tablosunda görüldüğü gibi öğretmenlerin kıdemleri açısından öğrenmeye ilişkin kaygı ($F_{\text{kaygı}}=7.48$, $p<0.05$) boyutunda, öğrenmeden beklentiler ($F_{\text{beklenti}}=3.90$) ve öğrenmenin doğası boyutlarında ($F_{\text{açıklık}}=4.44$, $p<0.05$) öğretmenlerin yanıtlarının ortalamaları arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır.

Tablo 2. Öğretmenlerin kıdemleri açısından tutum puanlarının betimsel sonuçları
(Table 2. Descriptive outcomes of the attitudes scores of the teachers according to their length of service)

	Kıdem	N	\bar{X}	SS
Öğrenmenin Doğası	1-5 yıl	43	28.47	4.78
	6-10 yıl	107	29.86	3.24
	11 yıl ve üstü	38	29.34	2.6
	Toplam	188	29.44	3.57
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	1-5 yıl	43	41.81	9.29
	6-10 yıl	107	35.73	8.42
	11 yıl ve üstü	38	37.08	8.95
	Toplam	188	37.39	9.03
Öğrenmeden Beklentiler	1-5 yıl	43	39.19	3.1
	6-10 yıl	107	37.41	4.85
	11 yıl ve üstü	38	36.68	3.63
	Toplam	188	37.67	4.34
Öğrenmeye Açıklık	1-5 yıl	43	42.84	4.12
	6-10 yıl	107	42.07	6.54
	11 yıl ve üstü	38	38.58	10.1
	Toplam	188	41.54	7.12

Tablo 3. Öğretmenlerin kıdemleri açısından Anova Testi Sonuçları
(Table 3. Anova test outcomes according to the teachers' length of service)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlılık
Öğrenmenin Doğası	Gruplar arası	60.08	2	30.04	2.38	.10	Bonferroni 1-5 yıl ile 6-10 yıl ve 1-5 yıl ile 11 yıl ve üstü
	Gruplar İçi	2326.14	185	12.57			
	Toplam	2386.23	187				
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Gruplar arası	1140.45	2	570.22	7.48	.01	
	Gruplar İçi	14098.41	185	76.20			
	Toplam	15238.87	187				
Öğrenmeden Beklentiler	Gruplar arası	142.92	2	71.46	3.90	.02	
	Gruplar İçi	3384.62	185	18.29			
	Toplam	3527.55	187				
Öğrenmeye Açıklık	Gruplar arası	435.07	2	217.53	4.44	.01	
	Gruplar İçi	9053.66	185	48.93			
	Toplam	9488.73	187				

Sd= Serbestlik derecesi

Anlamlı çıkan farkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Levene testinin sonucuna göre öğrenmeye ilişkin kaygı konusunda Bonferroni ($p_{kaygı} > 0.05$), öğrenmeden beklentiler ve öğrenmeye açıklık boyutlarında ($p_{açıklık}$ ve $p_{beklenti} < 0.05$) ise Kruskal-Wallis testinden yararlanılmıştır. Bonferroni testinin sonucuna göre 1 ile 5 yıl arası kıdeme sahip olan beden eğitimi öğretmenleri 6 ile 10 ve 10 yıldan daha fazla kıdeme sahip olan öğretmenlerden anlamlı düzeyde daha fazla kaygı duydukları sonucuna varılmıştır. Kariyerlerinin başında olmaları öğretmenlerin genel kaygıları öğrenmeye ilişkin kaygılarını da etki ettiği görülmektedir.

Öğrenmeye ilişkin beklentiler ve öğrenmeye açıklık konusunda yapılan Kruskal- Wallis testinin sonuçları tablo- 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğrenmeye beklentiler ve öğrenmeye açıklık konusunda bölümlere ilişkin Kruskal-Wallis Testi sonuçları
(Table 4. Kruskal-Wallis test outcomes according to the expectations regarding learning and openness to learning)

Bölüm	N	Ortalama toplamı	χ^2	p	
Öğrenmeden Beklenti	1-5 yıl	43	113.92	8.50	.01
	6-10 yıl	107	91.78		
	11 yıl ve üstü	38	80.18		
	Toplam	188			
Öğrenmeye açıklık	1-5 yıl	43	103.17	8.69	.01
	6-10 yıl	107	99.16		
	11 yıl ve üstü	38	71.55		
	Toplam	188			

Sd= 2

Kruskal-Wallis testinin sonucuna göre, öğrenmeden beklentiler konusunda ortalamalar arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır ($X^2=8.50$, $p<0.05$). Bu sonuca göre öğrenmeden beklentileri en yüksek olan öğretmenlerin kıdemleri 1-5 yıl arasındadır ($\bar{X}=113,92$). Öğrenmeden beklentileri en az olan grubun kıdemleri ise 11 yıl ve üstü olanlardır ($\bar{X}=80.18$). Bir başka ifade ile beden eğitimi öğretmenlerinin kıdemleri arttıkça öğrenmeden beklentileri azalmaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin bu durumları mesleki yıpranma olarak ele alınabilir. Öğrenmeye açıklık konusunda da ortalamalar arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır ($X^2=8.69$, $p<0.05$). Bu sonuca göre öğrenmeye açıklık düzeyleri en yüksek olan öğretmenlerin kıdemleri 1-5 yıl arasındadır ($\bar{X}=103.17$). Öğrenmeye açıklık düzeyleri en az olan grubun kıdemleri ise 11 yıl ve üstü olanlardır ($\bar{X}=71.55$). Öğretmenlerin kıdemi arttıkça öğrenmeye açık olma tutumları anlamlı düzeyde azalmaktadır.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the Third Sub-Problem)

Araştırmamızın üçüncü alt problemi olan "İlköğretim birinci kademe beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında iş doyumunu açısından anlamlı fark var mıdır?" probleminin yanıtlanması için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 5. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin iş doyumunu açısından betimsel sonuçları
(Table 5. Descriptive outcomes of job satisfaction of Physical Education Teachers)

	İş Doyumu	N	\bar{X}	SS
Öğrenmenin Doğası	Düşük	36	31.06	2.16
	Orta	133	28.85	3.92
	Yüksek	19	30.47	1.43
	Toplam	188	29.44	3.57
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Düşük	36	29.75	7.69
	Orta	133	39.59	8.61
	Yüksek	19	36.53	5.93
	Toplam	188	37.39	9.03
Öğrenmeden Beklentiler	Düşük	36	38.61	3.68
	Orta	133	38.11	4.18
	Yüksek	19	32.84	3.67
	Toplam	188	37.67	4.34
Öğrenmeye Açıklık	Düşük	36	46.14	7.16
	Orta	133	40.33	6.88
	Yüksek	19	41.26	5.25
	Toplam	188	41.54	7.12

Yukarıdaki tabloda görüldüğü gibi beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenmeye ilişkin tutumları, sahip oldukları iş doyumunu düzeyi açısından incelendiğinde, tutum ölçeğine verdikleri yanıtların puan ortalamaları arasında farklar görülmüştür. Söz konusu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü Anova testi yapılmış ve sonuçları Tablo-6'da verilmiştir. Söz konusu tablo incelendiğinde öğretmenlerin sahip oldukları iş doyumunu düzeyleri açısından öğrenmeye ilişkin tutumları arasında dört boyutta da anlamlı fark olduğu gözlemlenmiştir ($F_{Doğa}=6.67$, $p<0.05$, $F_{kaygı}=20.43$, $p<0.05$, $F_{beklenti}=15.27$, $p<0.05$, $F_{açıklık}=10.37$, $p<0.05$).

Tablo 6. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin iş doyumunu açısından Anova Testi sonuçları (Sd= Serbestlik derecesi)
(Table 6. Anova Test outcomes of job satisfaction of Physical Education Teachers)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlılık
Öğrenmenin Doğası	Gruplar arası	160.61	2	80.30	6.67	.00	Bonferroni Düşük-orta ve Düşük-yüksek
	Gruplar İçi	2225.61	185	12.03			
	Toplam	2386.23	187				
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Gruplar arası	2757.13	2	1378.56	20.43	.00	
	Gruplar İçi	12481.74	185	67.46			
	Toplam	15238.87	187				
Öğrenmeden Beklentiler	Gruplar arası	499.94	2	249.97	15.27	.00	
	Gruplar İçi	3027.60	185	16.36			
	Toplam	3527.55	187				
Öğrenmeye Açıklık	Gruplar arası	957.30	2	478.65	10.37	.00	
	Gruplar İçi	8531.43	185	46.11			
	Toplam	9488.73	187				

Anlamlı çıkan farkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Levene testinin sonucuna göre öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin kaygı, öğrenmeden beklentiler ve öğrenmeye açıklık boyutlarında ($P_{doğa, kaygı, beklenti} < 0.05$) Kruskal-Wallis testinden, öğrenmeye açıklık boyutunda ise Bonferroni testinden yararlanılmıştır.

Tablo 7. Beden Eğitimi öğretmenlerinin iş doyumunu düzeylerine ilişkin Kruskal-Wallis testi sonuçları
(Table 7. Kruskal Wallis test outcomes of job satisfaction degrees of Physical Education Teachers)

	İş Doyumu	N	Ortalama Toplamı	χ^2	p
Öğrenmenin doğası	Düşük	36	116.39	9.63	.01
	Orta	133	86.79		
	Yüksek	19	107.03		
	Toplam	188			
Öğrenmeden kaygılanma	Düşük	36	48.39	35.72	.00
	Orta	133	108.59		
	Yüksek	19	83.24		
	Toplam	188			
Öğrenmeden Beklentiler	Düşük	36	103.64	25.23	.00
	Orta	133	100.44		
	Yüksek	19	35.63		
	Toplam	188			

Sd= 2

Kruskal-Wallis testinin sonucuna göre, öğrenmenin doğası konusunda ortalamalar arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır ($X^2=9.63$, $p<0.05$). Bu sonuca göre orta düzeyde bir iş doyumuna sahip olan öğretmenler öğrenmenin doğası boyutunda en düşük puanı almışlardır. Orta düzeyde bir iş doyumuna sahip öğretmenlere kıyasla düşük ya da yüksek bir iş doyumuna sahip olduğunu ifade eden öğretmenler öğrenmenin doğasını daha iyi kavradıkları görülmektedir. Öğrenmeden kaygılanma boyutunda ise ortalamalar arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır ($X^2= 35.720$, $p<0.05$). Bu sonuca göre öğrenmeden kaygılanma düzeyleri en yüksek olan öğretmenlerin iş doyumları orta düzeyde ($\bar{X}=108.59$), iş doyumları düşük ($\bar{X}=48.39$) olan öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin kaygıları ise en düşük çıkmıştır. Öğrenmeden beklentiler konusunda da Kruskal- Wallis testinin sonucuna göre ortalamalar arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır ($X^2=25.23$, $p<0.05$). Bu sonuca göre öğrenmeden beklenti düzeyleri en yüksek olan öğretmenlerin iş doyumları düşük ($\bar{X}=103.64$), öğrenmeden beklenti düzeyleri en az olan grubun iş doyumunu ise yüksek olduğu gözlemlenmiştir ($\bar{X}=35.63$). Buna göre iş doyumunu yüksek olanların öğrenmeden beklentilerinin olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the Fourth Sub-Problem)

Araştırmamızın dördüncü alt problemi olan "İlköğretim birinci kademe beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde cinsiyetleri açısından anlamlı fark var mıdır?" problemin yanıtlanması için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonucu tablo 8'de verilmiştir. Söz konusu tablodaki veriler incelendiğinde beden eğitimi öğretmenlerinin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarında cinsiyetleri açısından farklar görülmüştür. Söz konusu bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan bağımsız gruplar t testi sonucuna göre sinema

ve tiyatroya gitme ($\bar{X}_{\text{Bay}}=0.67$, $\bar{X}_{\text{Bayan}}=1.40$, $t=-3.59$) ve internete bağlanma etkinliklerinde ($\bar{X}_{\text{Bay}}=2.26$, $\bar{X}_{\text{Bayan}}=1.60$, $t=6.325$) cinsiyetleri açısından anlamlı farklar olduğu sonucuna varılmıştır.

Bay öğretmenlere kıyasla bayan öğretmenler sinema ve tiyatroya gitme alışkanlığı konusunda anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları, ama internet ile daha az uğraştıkları görülmüştür.

Tablo 8. Beden Eğitimi öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde cinsiyetleri açısından bağımsız gruplar t testi sonuçları

(Table 8. The independent t-test outcomes of Physical Education Teachers evaluating their free time on the basis of gender)

	Cinsiyet	N	\bar{X}	SS	t	p
Kitap	Bay	153	4.44	3.62	-1.70	.09
	Bayan	35	5.60	3.61		
Gazete ve Dergi	Bay	153	1.90	.57	-.63	.52
	Bayan	35	1.97	.16		
Spor	Bay	153	2.51	.93	1.67	.09
	Bayan	35	2.20	1.27		
Sinema ve Tiyatro	Bay	153	.67	1.14	-3.59	.00
	Bayan	35	1.40	.73		
Aileye yardım	Bay	153	2.56	2.1	-.35	.72
	Bayan	35	2.71	2.4		
Kazanç Sağlayıcı etkinlik	Bay	153	.45	.72	-1.43	.15
	Bayan	35	.65	.93		
İnternet	Bay	153	2.26	.57	6.325	.00
	Bayan	35	1.60	.49		

Sd= 186

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the Fifth Sub-Problem)

Araştırmanın beşinci alt problemi olan "İlköğretim birinci kademedeki beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde kıdemleri açısından anlamlı fark var mıdır?" probleminin yanıtlanması için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo-9'da özetlenmiştir.

Tablo 9. Beden eğitimi öğretmenlerinin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde kıdemleri açısından betimsel sonuçları
(Table 9. Descriptive outcomes of Physical Education Teachers evaluating their free time on the basis of length of service)

	Kıdem	N	\bar{X}	SS		Kıdem	N	\bar{X}	SS
Kitap	1-5 yıl	43	1.81	2.08	Aileye yardım	1-5 yıl	43	.32	.83
	6-10 Yıl	107	5.12	3.54		6-10 Yıl	107	3,27	2,22
	11 yıl ve üstü	38	6.57	3.50		11 yıl ve üstü	38	3.26	1.20
	Toplam	188	4.65	3.64		Toplam	188	2.59	2.18
Gazete ve Dergi	1-5 yıl	43	1.65	.75	Kazanç Sağlayıcı Etkinlik	1-5 yıl	43	.04	.30
	6-10 Yıl	107	1.88	.31		6-10 Yıl	107	.61	.82
	11 yıl ve üstü	38	2.31	.47		11 yıl ve üstü	38	.63	.81
	Toplam	188	1.92	.52		Toplam	188	.48	.77
Spor	1-5 yıl	43	2.48	1.12	İnternet	1-5 yıl	43	3.18	.98
	6-10 Yıl	107	2.57	1.01		6-10 Yıl	107	2.01	.65
	11 yıl ve üstü	38	2.10	.83		11 yıl ve üstü	38	1.94	.22
	Toplam	188	2.45	1.01		Toplam	188	2.27	.85
Sinema ve Tiyatro	1-5 yıl	43	.20	.41		1-5 yıl	43	.20	.41
	6-10 Yıl	107	1.11	1.27		6-10 Yıl	107	1.11	1.27
	11 yıl ve üstü	38	.63	.81		11 yıl ve üstü	38	.63	.81
	Toplam	188	.80	1.11		Toplam	188	.80	1.11

Tablo 9'da görüldüğü gibi beden eğitimi öğretmenlerinin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları, sahip oldukları kıdem düzeyi açısından incelendiğinde yanıtların puan ortalamaları arasında farklar görülmüştür. Söz konusu bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için tek yönlü Anova testinin sonuçlarına bakılmıştır.

Tablo 10. Beden eğitimi öğretmenlerinin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde kıdemleri açısından Anova testi sonuçları
(Table 10. Anova test outcomes of Physical Education Teachers evaluating their free time on the basis of length of service)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Kitap	Gruplar arası	511.01	2	255.50	24.00	.00
	Gruplar İçi	1969.19	185	10.64		
	Toplam	2480.21	187			
Gazete ve Dergi	Gruplar arası	9.17	2	4.58	19.89	.00
	Gruplar İçi	42.63	185	.23		
	Toplam	51.80	187			
Spor	Gruplar arası	6.11	2	3.05	3.03	.05
	Gruplar İçi	186.54	185	1.00		
	Toplam	192.66	187			
Sinema ve Tiyatro	Gruplar arası	26.49	2	13.24	11.97	.00
	Gruplar İçi	204.61	185	1.10		
	Toplam	231.10	187			
Aileye yardım	Gruplar arası	287.32	2	143.66	43.71	.00
	Gruplar İçi	607.95	185	3.28		
	Toplam	895.27	187			
Kazanç Sağlayıcı etkinlik	Gruplar arası	10.94	2	5.47	10.11	.00
	Gruplar İçi	100.03	185	.54		
	Toplam	110.97	187			
İnternet	Gruplar arası	46.79	2	3.39	4.98	.05
	Gruplar İçi	88.36	185	.47		
	Toplam	135.16	187			

Sd= Serbestlik Derecesi

Tablo 10 incelendiğinde öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin tutum ölçeğinin yedi boyutunun beşinde anlamlı farklar olduğu belirlenmiştir. Levene testine göre ($p < 0.05$) beden eğitimi öğretmenlerinin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde hangi kıdeme sahip öğretmenler arasında olduğunu belirlemek için yapılan Kruskal-Wallis testinin sonuçları 11. tabloda verilmiştir.

Tablo 11. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Kıdemleri ve serbest zamanı değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin Kruskal-Wallis Testi sonuçları
(Table 11. Kruskal- Wallis test outcomes of Physical Education Teachers job satisfaction and evaluating their free time habits)

	Kıdem	N	Ortalama toplamı	χ^2	p
Kitap	1-5 yıl	43	52.12	39.92	.00
	6-10 yıl	107	100.92		
	11 yıl ve üzeri	38	124.39		
	Toplam	188			
Gazete ve dergi	1-5 yıl	43	81.15	36.51	.00
	6-10 yıl	107	89.02		
	11 yıl ve üzeri	38	125.03		
	Toplam	188			
Sinema ve tiyatro	1-5 yıl	43	67.36	20.31	.00
	6-10 yıl	107	106.98		
	11 yıl ve üzeri	38	90.08		
	Toplam	188			
Aileye yardım	1-5 yıl	43	43.08	53.21	.00
	6-10 yıl	107	110.14		
	11 yıl ve üzeri	38	108.64		
	Toplam	188			
Kazanç sağlayıcı etkinlik	1-5 yıl	43	67.01	21.06	.00
	6-10 yıl	107	102.29		
	11 yıl ve üzeri	38	103.66		
	Toplam	188			

Sd= 2

Kruskal-Wallis testinin sonucuna göre, öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları boyutlarının hepsi arasında anlamlı fark görülmektedir. Kıdemleri açısından tablo incelendiğinde etkinliklere en yüksek düzeyde katılan öğretmenlerin kıdemleri 6-10 yıl gözlemlenmiştir. En düşük seviyede katılan öğretmenlerin kıdemleri ise 11 yıl ve üzeri çıkmıştır. Serbest zamanlarında etkili bir alışkanlıkla değerlendirmeyen kıdemleri öğretmenlerin hayattaki bitkinlik, stres vb. nedenlerle açıklanabilir.

4.6. Altıncı Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the Sixth Sub-Problem)

Araştırmamızın altıncı alt problemi olan "İlköğretim birinci kademe beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde iş doyumları açısından anlamlı fark var mıdır?" problemin yanıtlanması için yapılan bağımsız gruplar t testinin sonucu 12. tabloda verilmiştir. Söz konusu tablo incelendiğinde öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları sahip oldukları iş doyumunu açısından farklar gözlemlenmiştir.

Tablo 12. Beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumları ve serbest zamanı değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin Betimsel sonuçları
(Table 12. Descriptive outcomes of Physical Education Teachers evaluating their free time habits and job satisfaction)

	İş Doyumu	N	\bar{X}	SS		İş Doyumu	N	\bar{X}	SS
Kitap	Düşük	36	6.00	3.79	Aileye yardım	Düşük	36	4.19	1.30
	Orta	133	4.03	3.30		Orta	133	1.96	2.22
	Yüksek	19	6.52	4.38		Yüksek	19	4.00	.00
	Toplam	188	4.65	3.64		Toplam	188	2.59	2.18
Gazete ve Dergi	Düşük	36	1.97	.16	Kazanç Sağlayıcı Etkinlik	Düşük	36	.75	.50
	Orta	133	1.97	.55		Orta	133	.32	.72
	Yüksek	19	1.42	.50		Yüksek	19	1.15	1.01
	Toplam	188	1.92	.52		Toplam	188	.48	.77
Spor	Düşük	36	2.08	.80	İnternet	Düşük	36	2.00	.00
	Orta	133	2.51	.95		Orta	133	2.30	.97
	Yüksek	19	2.73	1.52		Yüksek	19	2.57	.50
	Toplam	188	2.45	1.01		Toplam	188	2.27	.85
Sinema ve Tiyatro	Düşük	36	.91	.73					
	Orta	133	.44	.73					
	Yüksek	19	3.15	1.01					
	Toplam	188	.80	1.11					

Bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan Anova testinin sonuçları tablo 13'te verilmiştir.

Tablo 13 incelendiğinde öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları alt boyutlarının hepsinde de, iş doyumları açısından anlamlı farklar bulunmuştur ($p < 0.05$).

Tablo 13. Beden eğitimi öğretmenlerinin iş doyumları ve serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin Anova testi sonuçları
(Table 13. Anova test outcomes of physical education teachers evaluating their free time habits and job satisfaction)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Kitap	Gruplar arası	183.59	2	91.79	7.39	.01
	Gruplar İçi	2296.61	185	12.41		
	Toplam	2480.21	187			
Gazete ve Dergi	Gruplar arası	5.26	2	2.63	10.46	.00
	Gruplar İçi	46.53	185	.25		
	Toplam	51.80	187			
Spor	Gruplar arası	7.02	2	3.51	3.49	.03
	Gruplar İçi	185.63	185	1.00		
	Toplam	192.66	187			
Sinema ve Tiyatro	Gruplar arası	123.00	2	61.50	105.24	.00
	Gruplar İçi	108.10	185	.58		
	Toplam	231.10	187			
Aileye yardım	Gruplar arası	182.82	2	91.41	23.73	.00
	Gruplar İçi	712.45	185	3.85		
	Toplam	895.27	187			
Kazanç Sağlayıcı etkinlik	Gruplar arası	14.60	2	7.30	14.01	.00
	Gruplar İçi	96.37	185	.52		
	Toplam	110.97	187			
İnternet	Gruplar arası	4.56	2	2.28	3.23	.04
	Gruplar İçi	130.60	185	.70		
	Toplam	135.16	187			

Sd= Serbestlik Derecesi

Levene testine göre ($p < 0.05$) beden eğitimi öğretmenlerin serbest zamanlarını değerlendirmelerinde hangi iş doyumunu düzeyleri arasında olduğunu belirlemek için yapılan Kruskal-Wallis testinin sonuçları 14 numaralı tabloda verilmiştir.

Tablo 14. İş doyumları ve serbest zamanı değerlendirme alışkanlıklarına ilişkin Kruskal-Wallis testi sonuçları
(Table 14. Kruskal-Wallis test outcomes of Physical Education Teachers evaluating their free time habit and job satisfaction)

	İş Doyumu	N	Ortalama toplamı	χ^2	p
Kitap	Düşük	36	109.56	7.14	.03
	Orta	133	87.78		
	Yüksek	19	113.03		
	Toplam	188			
Gazete ve dergi	Düşük	36	96.15	34.06	.00
	Orta	133	100.47		
	Yüksek	19	49.58		
	Toplam	188			
Spor	Düşük	36	72.21	8.89	.01
	Orta	133	98.46		
	Yüksek	19	109.03		
	Toplam	188			
Sinema ve tiyatro	Düşük	36	109.92	65.51	.00
	Orta	133	79.07		
	Yüksek	19	173.32		
	Toplam	188			
Aileye yardım	Düşük	36	137.79	38.52	.00
	Orta	133	79.57		
	Yüksek	19	117.00		
	Toplam	188			
Kazanç sağlayıcı etkinlik	Düşük	36	121.67	32.87	.00
	Orta	133	82.50		
	Yüksek	19	127.03		
	Toplam	188			

Sd= 2

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinde orta düzeyde bir iş doyumuna sahip olanlar düşük ve yüksek bir iş doyumuna sahip öğretmenlere kıyasla anlamlı düzeyde daha fazla kitap ama daha az gazete ve dergi okudukları, sinema ve tiyatroya daha az gittikleri, aileye daha az yardımcı oldukları ve daha az kazanç sağlayıcı etkinliklerde buldukları görülmektedir. Bir başka bulguya göre ise beden eğitimi öğretmenlerin iş doyumları arttıkça daha fazla spor yaptıkları sonucuna varılmıştır.

4.7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgu ve Yorumlar (Findings and Interpretations Related to the Seventh Sub-Problem)

Araştırmanın yedinci alt problemi olan "İlköğretim birinci kademe beden eğitimi derslerini yürüten öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin tutumlarında serbest zamanlarını değerlendirmeleri açısından anlamlı fark var mıdır?" problemin yanıtlanması için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları serbest zamanı değerlendirme etkinlikleri açısından çeşitli tablolarda verilmiştir.

4.7.1. Kitap Okuma Alışkanlığı (Book Reading Habit)

Beden eğitimi öğretmenlerinin kitap okuma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları 15. tabloda verilmiştir.

Tablo 15. Kitap okuma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının Betimsel sonuçları
(Table 15. Descriptive outcomes of attitudes towards learning regarding reading books)

	Kitap okuma alışkanlığı (Yılda)	N	\bar{X}	SS
Öğrenmenin Doğası	Hayır	43	29.00	5.04
	1-4 kitap	54	29.90	3.12
	5-8 kitap	58	29.43	2.82
	9 ve daha fazla kitap	33	29.24	3.18
	Total	188	29.43	3.57
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Hayır	43	37.90	6.78
	1-4 kitap	54	36.35	11.22
	5-8 kitap	58	37.39	7.50
	9 ve daha fazla kitap	33	38.42	10.16
	Total	188	37.39	9.02
Öğrenmeden Beklentiler	Hayır	43	36.27	3.46
	1-4 kitap	54	38.55	4.86
	5-8 kitap	58	38.03	4.27
	9 ve daha fazla kitap	33	37.39	4.28
	Total	188	37.67	4.34
Öğrenmeye Açıklık	Hayır	43	41.37	5.56
	1-4 kitap	54	43.70	5.98
	5-8 kitap	58	39.67	8.35
	9 ve daha fazla kitap	33	41.48	7.61
	Total	188	41.53	7.12

Tablo 15'te de görüldüğü gibi beden eğitimi öğretmenlerinin kitap okuma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının puan ortalamaları arasında farklar gözlenmiştir. Bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir. Anova testinin sonucuna göre beden eğitimi öğretmenlerinin kitap okuma alışkanlıkları açısından, sadece öğrenmeye açıklık boyutunda ortalamalar arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır.

Tablo 16. Kitap okuma alışkanlığı açısından Anova testi sonuçları
(Table 16. Anova test outcomes of habit of reading books)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P
Öğrenmenin Doğası	Gruplar arası	21.41	3	7.13	.55	.64
	Gruplar İçi	2364.82	184	12.85		
	Toplam	2386.23	187			
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Gruplar arası	104.99	3	34.99	.42	.73
	Gruplar İçi	15133.88	184	82.24		
	Toplam	15238.87	187			
Öğrenmeden Beklentiler	Gruplar arası	135.75	3	45.25	2.45	.06
	Gruplar İçi	3391.79	184	18.43		
	Toplam	3527.55	187			
Öğrenmeye Açıklık	Gruplar arası	456.41	3	152.13	3.09	.03
	Gruplar İçi	9032.32	184	49.08		
	Toplam	9488.73	187			

Sd= Serbestlik derecesi

Anlamlı çıkan bu farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Levene testine göre ($p < 0.05$) Kruskal - Wallis testinin sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 17. Öğrenmeye açıklık konusunda Kitap okuma alışkanlığına ilişkin Kruskal-Wallis Testi sonuçları (Sd= 2)
(Table 17. Kruskal Wallis test outcomes of habit of reading books regarding openness to learning)

Kitap okuma alışkanlığı (Yılda)	N	Ortalama toplamı	χ^2	p	
Öğrenmeye Açıklık	1-4 kitap	54	84.91	7.27	.02
	5-8 kitap	58	64.20		
	9 ve daha fazla kitap	33	68.98		
	Total	145			

Kruskal-Wallis testinin sonucuna göre, öğrenmeye açıklık konusunda ortalamalar arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır ($\chi^2=7.27$, $p < 0.05$). Bu sonuca göre bir ile 4 kitap arasında kitap okuyan ($\bar{X}=84.91$) beden eğitimi öğretmenleri 5 ve daha fazla kitap okuyanlara ($\bar{X}_{5-8 \text{ kitap}}=64.20$ ve $\bar{X}_{9 \text{ ve daha fazla}}=68.98$) kıyasla öğrenmeye daha çok açık olduklarını ifade etmişlerdir. Bir başka ifade ile kitap okuma alışkanlığı arttıkça öğrenmeye açıklık durumu olumsuz etkilenmekte, yani azalmaktadır.

4.7.2. Gazete ve Dergi Okuma Alışkanlığı (Newspaper and Magazine Reading Habit)

Beden eğitimi öğretmenlerinin gazete ve dergi okuma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları 18 nolu tabloda verilmiştir. Tablodan da görüldüğü beden eğitimi öğretmenlerin gazete ve dergi okuma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutum puanları arasında farklar gözlenmiştir.

Tablo 18. Gazete ve dergi okuma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının betimsel sonuçları
(Table 18. Descriptive outcomes of attitudes toward openness toward learning regarding reading newspapers and magazines)

	Gazete ve dergi okuma alışkanlığı	N	\bar{X}	SS
Öğrenmenin Doğası	Hayır	7	33.14	2.26
	Her gün	13	30.00	2.48
	Ara sıra	156	29.35	3.67
	Nadiren	12	27.75	2.17
	Toplam	188	29.43	3.57
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Hayır	7	39.71	6.04
	Her gün	13	38.61	6.81
	Ara sıra	156	36.80	9.49
	Nadiren	12	42.33	2.83
	Toplam	188	37.39	9.02
Öğrenmeden Beklentiler	Hayır	7	36.57	1.51
	Her gün	13	34.84	3.36
	Ara sıra	156	37.88	4.51
	Nadiren	12	38.58	2.90
	Toplam	188	37.67	4.34
Öğrenmeye Açıklık	Hayır	7	46.57	1.51
	Her gün	13	39.23	6.39
	Ara sıra	156	42.32	6.64
	Nadiren	12	30.91	6.35
	Toplam	188	41.53	7.12

Bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 19. Gazete ve dergi okuma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumların Anova testinin sonuçları
(Table 19. Anova test outcomes of attitudes towards learning in terms of reading newspapers and magazines)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Öğrenmenin Doğası	Gruplar arası	135.51	3	45.17	3.69	.01
	Gruplar İçi	2250.71	184	12.23		
	Toplam	2386.23	187			
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Gruplar arası	403.46	3	134.49	1.66	.17
	Gruplar İçi	14835.40	184	80.62		
	Toplam	15238.87	187			
Öğrenmeden Beklentiler	Gruplar arası	129.30	3	43.10	2.33	.07
	Gruplar İçi	3398.24	184	18.46		
	Toplam	3527.55	187			
Öğrenmeye Açıklık	Gruplar arası	1695.82	3	565.27	13.34	.00
	Gruplar İçi	7792.91	184	42.35		
	Toplam	9488.73	187			

Sd= Serbestlik derecesi

Tablodan görüldüğü gibi gazete ve dergi okuma alışkanlıkları açısından öğrenmenin doğası ($F_{\text{öğrenmenin doğası}}=3.69$; $p<0.05$) ve öğrenmeye açıklık ($F_{\text{öğrenmeye açıklık}}=13.34$; $p<0.05$) alt boyutlarında anlamlı farkların olduğu belirlenmiştir. Söz konusu farkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek için Levene testinin ($p<0.05$) sonucuna göre Kruskal-Wallis testi uygulanmıştır. İlgili testin sonuçları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 20. Gazete ve dergi okuma alışkanlığı açısından öğrenmeye ilişkin tutumların Kruskal-Wallis testi sonuçları
(Table 20. Kruskal Wallis test outcomes of attitudes towards learning in terms of reading newspapers and magazines)

Gazete ve dergi okuma	N	Ortalama toplamı	χ^2	p	
Öğrenmenin Doğası	Hayır	7	156.43	11.67	.01
	Her gün	13	99.12		
	Ara sıra	156	93.15		
	Nadiren	12	70.88		
	Toplam	188			
Öğrenmeye Açıklık	Hayır	7	137.57	29.63	.00
	Her gün	13	69.38		
	Ara sıra	156	100.14		
	Nadiren	12	23.21		
	Toplam	188			

$p<0.05$; Sd= 3

Tablodan da anlaşıldığı gibi gazete ve dergi okumayan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenmenin doğasına ilişkin tutumların daha yüksek olduğunu, bir başka ifade ile öğrenme sürecini daha iyi

anlamaktadır. Benzer şekilde gazete ve dergi okumayan beden eğitimi öğretmenleri öğrenmeye daha açık oldukları sonucuna varılmıştır.

4.7.3. Sportif Etkinliklere Katılma Alışkanlıkları (Habit of Joining Sport Activities)

İlköğretim birinci kademede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerin sportif aktiviteler yapma alışkanlığı açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 21. Spor yapma alışkanlığı açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının betimsel sonuçları
(Table 21. Descriptive outcomes of attitudes towards learning in terms of habit of doing sports)

	Spor Yapma alışkanlığı	N	\bar{X}	SS
Öğrenmenin Doğası	Hayır	8	32.50	4.24
	Haftada bir iki defa	85	29.15	3.07
	Haftada üç ve daha fazla	95	29.43	3.83
	Toplam	188	29.43	3.57
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Hayır	8	40.75	3.53
	Haftada bir iki defa	85	36.58	8.75
	Haftada üç ve daha fazla	95	37.83	9.53
	Toplam	188	37.39	9.02
Öğrenmeden Beklentiler	Hayır	8	35.87	.353
	Haftada bir iki defa	85	37.16	4.88
	Haftada üç ve daha fazla	95	38.27	3.91
	Toplam	188	37.67	4.34
Öğrenmeye Açıklık	Hayır	8	45.75	.70
	Haftada bir iki defa	85	41.41	7.81
	Haftada üç ve daha fazla	95	41.29	6.68
	Toplam	188	41.53	7.12

Beden eğitimi öğretmenlerin spor yapma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğinde almış oldukları puan ortalamaları arasında gözlenen farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizinin sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 22. Spor yapma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumların Anova testi sonuçları
(Table 22. Anova test outcomes of attitudes towards learning in terms of habit of doing sports)

	Varyansın Kaynağı	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F
Öğrenmenin Doğası	Gruplar arası	81.91	2	40.95	3.28	.04
	Gruplar İçi	2304.31	185	12.45		
	Toplam	2386.23	187			
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Gruplar arası	163.47	2	81.73	1.00	.37
	Gruplar İçi	15075.39	185	81.48		
	Toplam	15238.87	187			
Öğrenmeden Beklentiler	Gruplar arası	82.10	2	41.05	2.20	.11
	Gruplar İçi	3445.45	185	18.62		
	Toplam	3527.55	187			
Öğrenmeye Açıklık	Gruplar arası	148.90	2	74.45	1.47	.23
	Gruplar İçi	9339.83	185	50.48		
	Toplam	9488.73	187			

Sd= Serbestlik derecesi

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, öğretmenlerin spor yapma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarında sadece öğrenmenin doğasına ilişkin tutumlarında ($F_{\text{öğrenmenin doğası}}=3.28$, $p<0.05$) anlamlı farklar gözlenmiştir. Söz konusu farkların hangi gruplar arasında olduğu, Levene testine göre ($p<0.05$), Kruskal - Wallis testi ile belirlenmiştir. Kruskal - Wallis testinin sonucuna göre spor yapma alışkanlığı olmayan öğretmenlerin öğrenmenin doğasına ilişkin olumlu tutumları spor yapma alışkanlığı olan öğretmenlerden anlamlı ($\chi^2= 9.98$, $p<0.05$) düzeyde daha yüksektir.

Tablo 23. Spor yapma alışkanlığı açısından öğrenmenin doğasına ilişkin Kruskal-Wallis testi sonuçları

(Table 23. Kruskal Wallis test outcomes of nature of learning in terms of habit of doing sports)

Spor yapma alışkanlığı		N	Ortalama toplamı	χ^2	p
Öğrenmenin Doğası	Hayır	8	149.94	9.98	.01
	Haftada bir iki defa	85	87.37		
	Haftada üç ve daha fazla	95	96.21		
	Total	188			

$p< 0.05$; $Sd= 2$

4.7.4. Sinema ve Tiyatroya Gitme Alışkanlığı (Habit of Going to Cinema and Theatre)

İlköğretim birinci kademede görev yapan beden eğitimi öğretmenlerin sinema ve tiyatroya gitme alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları aşağıdaki tablo- 24'te verilmiştir. Tablodan da görüldüğü gibi beden eğitimi öğretmenlerinin sinema ve tiyatroya gitme alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutum puan ortalamaları arasında farklar gözlenmektedir. Söz konusu bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları tablo 25'te verilmiştir. Söz konusu tabloya göre sinema ve tiyatroya gitme alışkanlığı olan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğine verdikleri yanıtların puan ortalamaları arasında, her dört alt boyutta da ($F_{\text{öğrenmenin doğası}}= 4.49$, $F_{\text{öğrenmeye ilişkin kaygı}}=13.37$, $F_{\text{öğrenmeden beklentiler}}=3.44$, $F_{\text{öğrenmeye açıklık}}= 15.37$, $p<0.05$) anlamlı farkların olduğu, tek yönlü varyans analizi sonucunda belirlenmiştir.

Tablo 24. Sinema ve tiyatroya gitme alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumların betimsel sonuçları
(Table 24. Descriptive outcomes of attitudes towards learning in terms of going to the cinema and the theatre)

	Sinema ve tiyatroya gitme alışkanlığı	N	\bar{X}	SS
Öğrenmenin Doğası	Hayır	104	28.60	3.77
	Ayda bir	38	30.60	3.60
	Ayda 2-3	35	30.42	2.68
	Ayda 4 ve daha fazla	11	30.09	1.81
	Toplam	188	29.43	3.57
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Hayır	104	40.60	7.82
	Ayda bir	38	32.21	6.47
	Ayda 2-3	35	33.17	10.99
	Ayda 4 ve daha fazla	11	38.36	7.37
	Toplam	188	37.39	9.02
Öğrenmeden Beklentiler	Hayır	104	37.30	3.67
	Ayda bir	38	39.18	4.78
	Ayda 2-3	35	37.97	5.34
	Ayda 4 ve daha fazla	11	34.90	3.61
	Toplam	188	37.67	4.34
Öğrenmeye Açıklık	Hayır	104	38.99	6.89
	Ayda bir	38	45.00	5.33
	Ayda 2-3	35	46.05	6.05
	Ayda 4 ve daha fazla	11	39.27	6.26
	Toplam	188	41.53	7.12

Levene testinin sonucuna göre öğrenmeye açıklık ($P_{Levene} > 0.05$) konusunda Bonferroni, öğrenmenin doğası ($p_{Levene} < 0.05$) ve öğrenmeden beklentiler ($p_{Levene} < 0.05$) alt boyutlarında ise Kruskal - Wallis testine başvurulmuştur. İlgili testlerin sonuçlarına göre düzenli olarak ayda bir, iki ya da üç defa sinema ve tiyatroya gitme alışkanlığı olan öğretmenlerin öğrenmeye daha açık oldukları, öğrenmeden beklentilerinin daha yüksek olduğu ve öğrenmenin doğasını daha iyi kavramış oldukları sonucuna varılmıştır.

Tablo 25. Sinema ve tiyatroya gitme alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumların Anova testinin sonuçları
(Table 25. Anova test outcomes of attitudes towards learning in terms of going to the cinema and the theatre)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Bonferroni
Öğrenmenin Doğası	Gruplar arası	162.83	3	54.27	4.49	.01	
	Gruplar İçi	2223.39	184	12.08			
	Toplam	2386.23	187				
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Gruplar arası	2728.20	3	909.40	13.37	.00	
	Gruplar İçi	12510.66	184	67.99			
	Toplam	15238.87	187				
Öğrenmeden Beklentiler	Gruplar arası	187.80	3	62.60	3.44	.02	
	Gruplar İçi	3339.74	184	18.15			
	Toplam	3527.55	187				
Öğrenmeye Açıklık	Gruplar arası	1901.68	3	633.89	15.37	.00	Hayır- Ayda 1; Hayır - ayda 2-3; Ayda 2-3 ile Ayda 4
	Gruplar İçi	7587.05	184	41.23			
	Toplam	9488.73	187				

Oysa her hafta sinema ve tiyatroya giden öğretmenlerin öğrenmeye açık olma, öğrenmeden beklentileri ve öğrenmenin doğası konusunda

olumsuz etkilenmektedir. Her hafta sinema ya da tiyatroya giden öğretmenlerin tiyatroya gitme nedenlerinin diğer öğretmenlere kıyasla farklı olduğu anlamına gelmektedir. Ayda bir, iki ya da üç defa sinema ve tiyatroya gitme alışkanlığı olan öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin kaygılarını daha düşük olduğu, sinema ve tiyatroya gitmeyen ya da ayda dört ve daha fazla giden öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin kaygıları diğerlerinden yüksek çıkmıştır. Bir başka ifade ile beden eğitimi öğretmenlerin ayda bir, iki ya da üç defa sinema ve tiyatroya gitmeleri öğrenmeye ilişkin kaygılarının anlamlı düzeyde etkilerken sinema ve tiyatroya gitmemeleri ya da ayda dörtten fazla gitmeleri öğrenmeye ilişkin kaygılarını arttırmaktadır.

Tablo 26. Sinema ve tiyatroya gitme ile öğrenmeye ilişkin Kruskal-Wallis Testi sonuçları
(Table 26ç Kruskal wallis test outcomes of attitudes towards learning in terms of going to the cinema and the theatre)

Sinema ve tiyatroya gitme alışkanlığı	N	Ortalama toplamı	χ^2	p	
Öğrenmenin Doğası	Hayır	104	82.61	11.81	.01
	Ayda bir	38	113.21		
	Ayda 2-3	35	107.76		
	Ayda 4 ve daha fazla	11	100.14		
	Toplam	188			
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Hayır	104	114.88	36.46	.00
	Ayda bir	38	61.09		
	Ayda 2-3	35	69.49		
	Ayda 4 ve daha fazla	11	96.86		
	Toplam	188			
Öğrenmeden Beklentiler	Hayır	104	89.25	12.22	.01
	Ayda bir	38	115.74		
	Ayda 2-3	35	98.64		
	Ayda 4 ve daha fazla	11	57.55		
	Toplam	188			

$p < 0.05$; $Sd = 3$

4.7.5. Aile İşlerinde Yardım Etme Alışkanlığı (Habit of Helping Household Affairs)

İlköğretim birinci kademedeki görev yapan beden eğitimi öğretmenlerin aile işlerinde yardım etme alışkanlığı açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi için bağımsız gruplar t testinin sonuçları aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 27. Aile işlerinde yardım etme alışkanlığı açısından bağımsız gruplar t testi sonuçları
(Table 27. Independent t test outcomes of helping household affairs habits)

	Ailenize yardım eder misiniz?	N	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenmenin Doğası	Hayır	64	28.45	4.32	-2.75	.01
	Temizlik	124	29.94	3.00		
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Hayır	64	39.65	8.27	2.50	.01
	Temizlik	124	36.22	9.20		
Öğrenmeden Beklentiler	Hayır	64	38.51	4.12	1.93	.06
	Temizlik	124	37.23	4.40		
Öğrenmeye Açıklık	Hayır	64	41.70	5.54	.22	.81
	Temizlik	124	41.45	7.83		

Yukarıdaki tablo incelendiğinde, aile işlerine yardım etme alışkanlığına sahip olan beden eğitimi öğretmenleri, aile işlerine yardım etmeyen öğretmenlere kıyasla öğrenmenin doğasına ($t=-2.75$, $p<0.05$) ilişkin tutumlarda anlamlı düzeyde ($p<0.05$) daha yüksek puan almışlardır. Temizlik konusunda aileye yardım eden öğretmenler öğrenmenin doğasını daha iyi anlamakta, öğrenme sürecini daha iyi kavramakta ve öğrenmeye ilişkin olumlu tutumlara sahip oldukları sonuca varılmıştır. Temizlik konusunda aileye yardım eden öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin kaygılarının anlamlı düzeyde daha düşük ($t=2.50$, $p<0.05$) olduğu sonucuna varılmaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerin temizlik işlerinde aileye yardımcı olmaları herhangi bir konuyu öğrenirken duyulan kaygının azalmasına neden olduğu sonucu önemli bir bulgu olarak ele alınmalıdır.

4.7.6. Kazanç Sağlayıcı Etkinliklerde Bulunma Alışkanlığı (Habit of Doing Activities With Economical Value)

İlköğretim birinci kademedeki görev yapan beden eğitimi öğretmenlerin serbest zamanlarında kazanç sağlayıcı etkinliklerde bulunma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi için bağımsız gruplar t testinin sonucu aşağıdaki tabloda verilmiştir.

Tablo 28. Kazanç sağlayıcı etkinliklerde bulunma alışkanlığı açısından bağımsız gruplar t testi sonuçları

(Table 28. Independent t-test outcomes of habit of doing activities with economical value)

	Kazanç Sağlayıcı etkinliklerde bulunuyor musunuz?	N	\bar{X}	SS	t	p
Öğrenmenin Doğası	Hayır	128	29.00	3.75	2.47	.01
	Evet	60	30.36	2.96		
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Hayır	128	38.81	9.01	3.22	.01
	Evet	60	34.36	8.34		
Öğrenmeden Beklentiler	Hayır	128	37.66	4.20	-.02	.97
	Evet	60	37.68	4.67		
Öğrenmeye Açıklık	Hayır	128	40.96	6.98	1.62	.11
	Evet	60	42.76	7.32		

Sd = 186

Serbest zamanlarında kazanç sağlayıcı etkinliklerde bulunan öğretmenlerin öğrenmenin doğasını daha iyi anladıkları, öğrenme sürecinin daha iyi kavradıkları sonucuna varılmaktadır ($t_{\text{öğrenmenin doğası}} = -2.47$, $p<0.05$). Kazanç sağlayıcı etkinliklerde bulunmak beden eğitimi öğretmenlerin öğrenmenin sürecini anlamaları ve olumlu tutum sahibi olmalarını olumlu yönde etkilemektedir. Serbest zamanlarında kazanç sağlayıcı etkinliklerde bulunarak serbest zamanlarını değerlendiren beden eğitimi öğretmenleri öğrenmeye ilişkin kaygılarının azaldığı sonucuna varılmıştır ($t_{\text{öğrenmeye ilişkin kaygı}} = 3.22$, $p<0.05$). Buna göre kazanç sağlayıcı etkinliklerde bulunan öğretmenler yeni bir konuyu öğrenme esnasında kazanç sağlayıcı etkinliklerde bulunmayan öğretmenlere kıyasla öğrenmeye ilişkin kaygılarının etkisi daha azdır.

4.7.7. İnternete Bağlanma Alışkanlığı (Habit of Connecting to the Internet)

İlköğretim birinci kademedeki görev yapan beden eğitimi öğretmenlerin serbest zamanlarında internete bağlanma alışkanlığı

açısından öğrenmeye ilişkin tutumlarının belirlenmesi için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları aşağıdaki tabloda özetlenmiştir.

Tablo 29. İnternete bağlanma alışkanlığı açısından öğrenmeye ilişkin tutumların Betimsel sonuçları
(Table 29. Descriptive outcomes of attitudes towards learning in terms of connecting to internet habit)

	İnternete bağlanma süresi	N	\bar{X}	SS
Öğrenmenin Doğası	1 saatten az	24	29,04	3,70
	1-2 saat	114	30,43	3,19
	3 saat ve daha fazla	50	27,34	3,43
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	1 saatten az	24	33,75	6,00
	1-2 saat	114	35,59	9,07
	3 saat ve daha fazla	50	43,24	7,43
Öğrenmeden Beklentiler	1 saatten az	24	37,00	5,42
	1-2 saat	114	37,39	4,27
	3 saat ve daha fazla	50	38,62	3,82
Öğrenmeye Açıklık	1 saatten az	24	40,54	8,11
	1-2 saat	114	42,68	7,48
	3 saat ve daha fazla	50	39,40	5,04

Tablodan 29'da görüldüğü gibi benden eğitimi öğretmenlerin internete bağlanma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutum puan ortalamaları arasında farklar gözlenmektedir. Söz konusu bu farkların anlamlı olup olmadığını belirlemek için yapılan tek yönlü varyans analizi sonuçları aşağıdaki tablodan verilmiştir.

Tablo 30. İnternete bağlanma alışkanlıkları açısından öğrenmeye ilişkin tutumların Anova testinin sonuçları
(Table 30. Anova test outcomes of attitudes towards learning in terms of connecting to internet habit)

	Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Bonferroni
Öğrenmenin Doğası	Gruplar arası	337,98	2	168,99	15,26	,01	1-2 saat ile 3 saat ve daha fazla
	Gruplar içi	2048,24	185	11,07			
	Toplam	2386,23	187				
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	Gruplar arası	2395,81	2	1197,90	17,25	,01	
	Gruplar içi	12843,05	185	69,42			
	Toplam	15238,87	187				
Öğrenmeden Beklentiler	Gruplar arası	64,53	2	32,26	1,72	,18	
	Gruplar içi	3463,01	185	18,71			
	Toplam	3527,55	187				
Öğrenmeye Açıklık	Gruplar arası	402,14	2	201,07	4,09	,02	
	Gruplar içi	9086,59	185	49,11			
	Toplam	9488,73	187				

Sd= Serbestlik derecesi

Yukarıdaki tabloya göre internete bağlanma alışkanlığı olan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğine

verdikleri yanıtların puan ortalamaları arasında, öğrenmenin doğası, öğrenmeye ilişkin kaygılar ve öğrenmeye açıklık konularında ($F_{\text{öğrenmenin doğası}}=15.26$, $F_{\text{öğrenmeye ilişkin kaygı}}=17.25$, $F_{\text{öğrenmeye açıklık}}=4.09$, $p<0.05$) anlamlı farkların olduğu, tek yönlü varyans analizi sonucunda belirlenmiştir. Levene testinin sonuçlarına göre öğrenmenin doğası boyutu ile ilgili Bonferroni ($P_{\text{Levene}}>0.05$), öğrenmeye ilişkin kaygılar ve öğrenmeye açıklık alt boyutlarında ise Kruskal-Wallis testi ($p_{\text{Levene}}<0.05$) ile belirlenmiştir. Öğrenmeye ilişkin tutum ölçeğinde yer alan öğrenmenin doğasına ilişkin alt boyutta Bonferroni testinin sonucuna göre serbest zamanlarında 3 saat ve daha fazla ($\bar{X}=27,34$) internete bağlanan beden eğitimi öğretmenlerinin 1-2 saat ($\bar{X}=30,43$) bağlanan öğretmenlere kıyasla öğrenmenin doğasını daha az kavradıkları sonucuna varılmıştır. Buna göre internete 2 saatten daha fazla bağlanmanın beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenmenin doğasını anlama konusunda olumsuz etkiye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 31. İnternette bağlanma süresi ile öğrenmeye ilişkin Kruskal-Wallis Testi sonuçları

(Table 31. Kruskal wallis test outcomes of duration of internet connection and learning)

	İnternete bağlanma süresi	N	Ortalama toplamı	χ^2	p
Öğrenmeye ilişkin Kaygı	1 saatten az	24	71,58	31,32	,01
	1-2 saat	114	83,42		
	3 saat ve daha fazla	50	130,77		
	Total	188			
Öğrenmeye Açıklık	1 saatten az	24	88,69	10,94	,01
	1-2 saat	114	104,50		
	3 saat ve daha fazla	50	74,50		
	Total	188			

Sd= 2

Kruskal-Wallis testinin sonuca göre internete bağlanma alışkanlığının süresi arttıkça öğrenmeye ilişkin kaygılar da artmaktadır ($\chi^2=31.32$, $p<0.05$). Buna göre serbest zamanlarında internete bağlanma süresinin artması öğrenmeye ilişkin kaygıları arttırmaktadır. Beden eğitimi öğretmenlerinin internete bağlanma süreleri uzattıkça yeni bir konunun öğrenilmesi esnasında kaygılandıklarını ifade etmişlerdir. Bu olumsuz tutumlar öğretmenlerin mesleklerini icra etme biçimlerini, insan ilişkilerini, sınıf içi iletişim ve etkileşimlerini mesai arkadaşlarıyla olan ilişkilerini de olumsuz yönde etki etmesi kaçınılmazdır. Ölçeğin öğrenmeye açıklık alt boyutunda ise yine Kruskal - Wallis testinin sonucuna göre internete 1-2 saat bağlanma alışkanlığı olan beden eğitimi öğretmenleri internete 1 saatten az ve 3 saat ve daha fazla bağlanma alışkanlığı olan beden eğitimi öğretmenlerine kıyasla öğrenmeye daha açık oldukları sonucuna varılmıştır ($\chi^2=10.94$, $p<0.05$). Buna göre öğrenmeye açık olma konusunda günde 1-2 saat internete bağlanmanın yararlı olduğu görülmektedir. Bir başka ifade ile günlük 1-2 saat internete bağlanmak beden eğitimi öğretmenlerin öğrenme olan açıklıklarını olumlu etkilediği sonucuna varılmaktadır.

5. SONUÇ (CONCLUSIONS)

Bay ve bayan öğretmenlerin öğrenmenin doğası, öğrenmeden beklentiler ve öğrenmeye açıklık boyutlarında ortalamalar arasında gözlenen farkların anlamlı olduğu belirlenmiştir. Buna göre bayan beden eğitimi öğretmenleri öğrenmenin doğasını daha iyi anlamış oldukları, öğrenmeden beklentileri daha yüksek ve öğrenmeye daha açık oldukları görülmüştür. Öğrenmeye ilişkin kaygılar boyutunda ise bay öğretmenlerin bayan öğretmenlerden anlamlı düzeyde daha yüksek bir ortalamaya sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Kıdem durumlarına göre öğrenmeden beklentileri en yüksek olan öğretmenlerin kıdemleri 1-5 yıl arasındadır. Öğrenmeden beklentileri en az olan grubun kıdemleri ise 11 yıl ve üstü olanlardır. Öğrenmeye açıklık konusunda da ortalamalar arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır. Buna göre öğrenmeye açıklık düzeyleri en yüksek olan öğretmenlerin kıdemleri 1-5 yıl arasındadır. Öğrenmeye açıklık düzeyleri en az olan grubun kıdemleri ise 11 yıl ve üstü olanlardır. Öğretmenlerin kıdemi arttıkça öğrenmeye açık olma tutumları anlamlı düzeyde azalmaktadır.

İş doyumu açısından öğrenmenin doğası konusunda ortalamalar arasındaki farklar anlamlı çıkmıştır. Bu sonuca göre orta düzeyde bir iş doyumuna sahip olan öğretmenler öğrenmenin doğası boyutunda en düşük puanı almışlardır. Orta düzeyde bir iş doyumuna sahip öğretmenlere kıyasla düşük ya da yüksek bir iş doyumuna sahip olduğunu ifade eden öğretmenler öğrenmenin doğasını daha iyi kavradıkları görülmüştür.

Beden eğitimi öğretmenlerinin serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıklarında cinsiyetleri açısından farklar bulunmuştur. Sinema ve tiyatroya gitme ve internete bağlanma etkinliklerinde bay öğretmenlere kıyasla bayan öğretmenler sinema ve tiyatroya gitme alışkanlığı konusunda anlamlı düzeyde daha fazla katıldıkları ama internet ile daha az uğraştıkları görülmüştür.

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin kıdemleri ve serbest zamanı değerlendirme alışkanlıklarına göre anlamlı sonuçlara ulaşılmıştır. Kıdemleri açısından etkinliklere en yüksek düzeyde katılan öğretmenlerin kıdemleri 6-10 yıl olarak gözlemlenmiştir. En düşük seviyede katılan öğretmenlerin kıdemleri ise 11 yıl ve üzeri çıkmıştır.

Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmenlerinden orta düzeyde bir iş doyumuna sahip olanlar, düşük ve yüksek bir iş doyumuna sahip öğretmenlere kıyasla anlamlı düzeyde daha fazla kitap okudukları, ama daha az gazete ve dergi okudukları, sinema ve tiyatroya daha az gittikleri, aileye daha az yardımcı oldukları ve daha az kazanç sağlayıcı etkinliklerde buldukları sonuçlarına ulaşılmıştır. Bir başka bulguya göre ise beden eğitimi öğretmenlerin iş doyumları arttıkça daha fazla spor yaptıkları sonucuna varılmıştır.

Gazete ve dergi okumayan beden eğitimi öğretmenlerinin öğrenmenin doğasına ilişkin tutumlarının daha yüksek olduğu görülmüştür. Benzer şekilde gazete ve dergi okumayan beden eğitimi öğretmenleri öğrenmeye daha açık oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Güngörmüş vd. (2004) tarafından yapılan "Ankara'daki beden eğitimi ve spor yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme biçimlerinin araştırılması" konulu bir çalışmada, Öğretim elemanlarının boş zamanlarını daha çok açık alanda ve spor tesislerinde değerlendirdikleri tespit edilmiş, boş zamanlarında spor yaparak spor müsabakaları izleyerek, TV seyrederek, kitap-dergi ve gazete okuyarak geçirdikleri görülmüştür. Boş zamanlarında spor yapmanın dinlendirici olduğu ve sağlığa olumlu etki yaptığı gözlenmiştir. Boş zaman faaliyetlerine katılamama nedenleri

ise yeterli vakitlerinin olmadığı ve ekonomik yetersizlik olduğu tespit edilmiştir. Boş zaman faaliyetlerine katılımlarının iş verimlerini olumlu yönde etkilediği görülmüştür.

Öğrenmeye açıklık, öğrenmenin doğası ve öğrenmeden beklentiler alt boyutlarında düzenli olarak ayda bir, iki ya da üç defa sinema ve tiyatroya gitme alışkanlığı olan öğretmenlerin öğrenmeye daha açık oldukları, öğrenmeden beklentilerinin daha yüksek olduğu ve öğrenmenin doğasını daha iyi kavramış oldukları sonucuna varılmıştır. Oysa her hafta sinema ve tiyatroya giden öğretmenlerin öğrenmeye açık olma, öğrenmeden beklentileri ve öğrenmenin doğası konusunda olumsuz etkilenmektedir.

NOT (NOTICE)

Bu makale, 20-22 Mayıs 2010 tarihleri arasında Fırat Üniversitesinde düzenlenen "9. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu"nda bildiri olarak sunulan, Sempozyum Oturum Başkanlarının yazılı önerisi, Yürütme ve Bilim Kurulu tarafından da "Başarılı" bulunan çalışmanın yeniden yapılandırılmış versiyonudur.

KAYNAKLAR (REFERENCES)

1. Balcı, V., (2003). "Ankarada'ki Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Etkinliklerine Katılımlarının Araştırılması", Milli Eğitim Dergisi, S. 158, Bahar, Ankara.
2. Güngörmüş, H.A., Yetim, A.A. ve Çalık, C., (2006). "Ankara'daki beden eğitimi ve spor yükseköğretilerinde görev yapan öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme biçimlerinin araştırılması". Kastamonu eğitim dergisi, C. 14, S1, (285-298).
3. Kara, A., (2010). "Öğrenmeye İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi", Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, Bahar 2010, C.9, S.32 (49-62)
4. Karaküçük, S., (1999). Rekreasyon, Boş Zamanları Değerlendirme, Bağırgan Yayınevi, Ankara.
5. Kılbaş, Ş., (2001). Rekreasyon, Boş Zamanı Değerlendirme, Anaca Yayınları, Ankara
6. Soyer, F. ve Can, Y., (2003). "Üniversite Öğrencilerinin Boş Zaman Alışkanlıkları ve Sportif Eğilimlerinin Mesleki Yönelişlerine Göre Karşılaştırılması", I. Gençlik Boş Zaman ve Doğa Sporları Sempozyumu Bildiriler Kitabı, Gazi Üniversitesi S.K.S.D. Doğa Sporları Arama Kurtarma Merkezi, Ankara
7. Şimşek, M., Şerif, T., Akgemci, A. ve Çelik, A., (2001). Davranış Bilimlerine Giriş ve Örgütlerde Davranış, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara
8. Mutlutürk, N.M., (1993) "Milli Eğitim Bakanlığı ile Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünün Orta Öğrenim Gençliğine Getirdiği Ders Dışı Etkinliklerde Sporun Yeri ve Önemi", 16-18 Aralık Eğitim Kurumlarında Beden Eğitimi ve Spor 11. Ulusal Sempozyumu, Milli Eğitim Basımevi, (245-250)
9. Süzer, M., (1997). Üniversite öğrencilerinin sosyal ve ekonomik özelliklerine göre boş zaman faaliyetlerini değerlendirme biçimleri: Pamukkale Üniversitesi örneği, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyoloji Anabilim Dalı Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
10. Seçgin, H., (1996). Ortaöğretim kurumlarında eğitsel kol çalışmalarının boş zaman değerlendirmesine katkıları: İzmir örneği. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yayınlanmamış Doktora Tezi.

11. Köknel, Ö. (1999). Kaygıdan Mutluluğa Kişilik. Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul.15.baskı
12. Tezcan, M., (1976). Boş zaman eğitimi ve eğitim politikamız. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi. C. 9, S.1, (403-414)
<http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/40/496/5896.pdf>.
13. Güngörmüş, H.A., Yetim, A.A. ve Çalık, C., (2006). Ankara'daki beden eğitimi ve spor yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının boş zamanlarını değerlendirme biçimlerinin araştırılması. Kastamonu eğitim dergisi, C. 14, S1, (285-298).
14. Senemoğlu, N., (2004). Gelişim, öğrenme ve öğretim. Gazi Kitabevi, Ankara.
15. Dalkıran, O., Altıntaş, A., Gündüz, N., Sanay, H. ve Akgül, M., (2004). Ankara ili devlet - özel ilk ve orta öğretim okullarındaki beden eğitimi öğretmenlerinin ders dışı etkinliklerinde kapalı spor alanlarının etkin kullanımı üzerine görüşleri. Spormetre beden eğitimi ve spor bilimleri dergisi, II, 3 (109-118).
16. Yeşilyaprak, B. ve diğerleri (2008). Eğitim psikolojisi, gelişim - öğrenme- öğretim. Pegem Yayınları. 4. Baskı, Ankara.